

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/136/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7119217900
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Popovičová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7119217900.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Popovičovej a členiek senátu JUDr. Gizely Majerčák a JUDr. Aleny Mikovej v spore žalobcu: LITA, autorská spoločnosť, so sídlom v Bratislave, Mozartova 9, IČO: 00 420 166, zastúpená Mgr. Petrom Kubovičom, advokátom so sídlom v Bratislave, Námestie Biely kríž 3, proti žalovanému: GRAND HOTEL BELLEVUE, a.s., so sídlom vo Vysokých Tatrách, Horný Smokovec 21, IČO: 35 781 319, zastúpenému PETKOV & Co s.r.o., so sídlom v Bratislave, Šoltésovej 14, o zaplatenie 1.329,89 eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 14.7.2022 č.k. 39Ca/18/2019-508 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 1.329,89 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 11.12.2019 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobcovi priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Rozhodol tak o nároku žalobcu voči žalovanému o zaplatenie 1.329,89 eur s prísl. titulom bezdôvodného obohatenia.

3. Po vykonanom dokazovaní a po právnom posúdení veci v zmysle § 13 ods. 4, § 141 ods. 1, 2, § 144 ods. 1, § 164 ods. 1, § 165 ods. 8, § 169 ods. 9, 10 zák. č. 185/2015 Z.z. autorského zákona, § 451 ods. 1, 2, § 442a ods. 2, § 458a Občianskeho zákonníka dospel k záveru, že žaloba je dôvodná, preto jej v celom rozsahu vyhovel.

4. Na zdôvodnenie rozhodnutia uviedol, že žalobca voči žalovanému uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za to, že žalovaný v období od 1.1.2018 do 22.4.2018 realizoval v ním prevádzkovanom ubytovacom zariadení verejný prenos cestou 140 ks zvukovoobrazových zariadení umiestnených v izbách ubytovacieho zariadenia a 3 ks zvukovo obrazových zariadení umiestnených v iných priestoroch ubytovacieho zariadenia bez súhlasu autorov diel, ktoré boli obsahom verejného prenosu a ku ktorým vykonáva správu žalobca. Predmetom konania sa teda stal nárok organizácie kolektívnej správy práv voči žalovanému.

5. V konaní mal za nespornú skutočnosť, že žalobca má na základe Oprávnenia Ministerstva kultúry č.k. MK-1587/2016-232/10421 vydaného dňa 18.08.2016 postavenie organizácie kolektívnej správy v zmysle § 144 ods. 1 Autorského zákona. Tým žalobca nadobudol postavenie organizácie kolektívnej

správy, teda je oprávnený spravovať majetkové práva viacerých nositeľov práv a zastupovať ich vo vlastnom mene pri výkone ich majetkových práv v súlade s vydaným oprávnením. Nositeľ práva je oprávnený súčasne na individuálny výkon svojich majetkových práv (a to aj v odboroch, ktoré zákon v § 145 ods. 2 Autorského zákona demonštratívne vymenúva ako typické odbory kolektívnej správy práv) alebo môže výkon týchto práv zveriť organizácii kolektívnej správy na základe dohody, ktorú s ňou uzavrie. Žalobca je jedinou organizáciou kolektívnej správy v Slovenskej republike, ktorá je na základe priameho mandátu, vyplývajúceho z oprávnenia Ministerstva kultúry SR a zmlúv o zastupovaní, oprávnená vykonávať správu majetkových práv autorov a iných nositeľov práv k literárnym, dramatickým, hudobnodramatickým, choreografickým, audiovizuálnym, fotografickým dielam, dielam výtvarného umenia, architektonickým dielam a dielam úžitkového umenia. Tým je podľa názoru súdu prvej inštancie daná aktívna legitimácia žalobcu v spore.

6. Vo vzťahu k obrane žalovaného, že žalobca neunesol dôkazné bremeno k preukázaniu všetkých subjektov, ktorých zastupuje (autorov, resp. nositeľov práv), ako aj vo vzťahu k rozsahu, resp. predmetu práv, v ktorých mu bol zverený výkon práv na základe dohôd uzavretých s týmito subjektmi uviedol, že takúto povinnosť organizácia kolektívnej správy nemá. V tej súvislosti poukázal na to, že účelom kolektívnej správy práv je najmä efektívny výkon (uplatňovanie) majetkových práv autorov a nositeľov práv súvisiacich s autorským právom, umožnenie uvádzania predmetov ochrany na verejnosti, ale tiež uplatňovanie ochrany týchto práv. Predmetom kolektívnej správy sú majetkové práva, pri ktorých je iný ako kolektívny výkon práv neúčelný. Pre tento záver svedčí aj fakt, že ani v procese uzatvárania hromadnej alebo kolektívnej licenčnej zmluvy v zmysle právnej úpravy a jej princípov zákon nevyžaduje, aby organizácia kolektívnej správy jednotlivo preukazovala konkrétny rozsah zastupovaných autorov. V kolektívnej licenčnej zmluvy je počet predmetov zmluvy irelevantný; môže byť uzatvorená buď ako individuálna zmluva k jednému dielu, k dvom alebo viacerým, resp. k všetkým dielam v rozsahu, v akom sama tieto práva či už na základe uzavretých dohôd s nositeľmi práv alebo na základe zákona spravuje. V prípade hromadnej licenčnej zmluvy hromadnosť spočíva v tom, že sa vzťahuje spravidla na všetky diela, ku ktorým organizácia spravuje majetkové práva. Uvedené vyplýva zo všeobecných ustanovení Autorského zákona upravujúcich licenčnú zmluvu, kolektívnu a hromadnú licenčnú zmluvu, ako aj z § 165 Autorského zákona upravujúceho rokovanie organizácie kolektívnej správy s používateľmi (t. j. napríklad s osobami, ktoré prejavia záujem o použitie predmetu ochrany) pre účely uzatvorenia licenčných zmlúv, zmlúv o primeranej odmene alebo o náhrade odmeny. Naopak, Autorský zákon ukladá druhej strane, t. j. používateľovi (v danom prípade žalovanému) poskytnúť pravdivé a úplné informácie potrebné pre uzavretie zmluvy, najmä o použití predmetov ochrany, ktoré sú predmetom zmluvy. Splnenie uvedených atribútov skúma ministerstvo kultúry v správnom konaní. Rozhodnutie ministerstva o udelení oprávnenia má teda ten právny účinok, že žalobca splnil všetky hmotnoprávne aj procesnoprávne podmienky pre výkon kolektívnej správy práv v daných odboroch. Súd v tomto smere poukazuje na § 194 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého otázku, o ktorej má právomoc rozhodovať iný orgán verejnej moci, môže súd sám posúdiť len vtedy, ak o nej ešte nebolo rozhodnuté. Ak už bolo o takejto otázke rozhodnuté, súd na takéto rozhodnutie prihliadne, t. j. je ním viazaný a už ju nemôže posúdiť ako otázku prejudiciálnu inak, než rozhodol príslušný orgán verejnej moci. Žalobca v konaní predložil zoznam nositeľov práv SR a zoznam zahraničných organizácií, z ktorého je zrejmé, že v roku 2018 zastupoval na základe zmlúv 2.714 slovenských nositeľov práv a tiež predložil 22 zmlúv o zastupovaní slovenských nositeľov práv a jednu z recipročných zmlúv uzavretých so zahraničnými organizáciami. S týmito nositeľmi práv uzatvoril žalobca rovnaké typizované zmluvy o zastupovaní, ktoré sú verejne dostupné na jeho stránke.

7. S poukazom na § 165 ods. 1 Autorského zákona má súd prvej inštancie za to, že autorský zákon vyžaduje, aby vzťahy medzi používateľmi predmetov autorskoprávnej ochrany a organizáciami kolektívnej správy, ktorých predmetom je používanie predmetov ochrany, príslušné subjekty zastrešili licenčnou zmluvou, resp. zmluvou o primeranej odmene alebo o náhrade odmeny. V prípade osôb, ktoré by v zmysle uvedeného používali predmety ochrany bez uzavretej licenčnej zmluvy s organizáciou kolektívnej správy alebo s nositeľom práv pri individuálnom vysporiadaní práv, dochádza k bezdôvodnému obohateniu.

8. Vykonaným dokazovaním mal súd nesporne za preukázané, čo v konaní nebolo sporné, že sporové strany, žalobca ako organizácia kolektívnej správy a žalovaný ako používateľ, zmluvu podľa § 165 Autorského zákona neuzavreli. Žalobca pred podaním žaloby opakovane vyzýval žalovaného na uzatvorenie rozšírenej hromadnej licenčnej zmluvy a ponúkal mu aj mimosúdne riešenie uzatvorením

dohody o urovaní, na čo žalovaný nereflektoval. Predžalobnou výzvou zo dňa 3.12.2019 vyzval žalobca žalovaného k vydaniu bezdôvodného obohatenia vo výške 1.329,89 eur v lehote 5 kalendárnych dní.

9. V ďalšom súd zdôraznil, že žalovaný v konaní nepreukázal, že by po neúspešných rokovaniach so žalobcom nevyužil Autorským zákonom danú možnosť požadovať, aby obsah hromadnej licenčnej zmluvy, vrátane odmeny za použitie spravovaných predmetov ochrany, určil súd tak, ako vyplýva z § 165 ods. 8 Autorského zákona. Ust. § 169 ods. 9 a 10 Autorského zákona upravuje podmienky, za ktorých môže používateľ použiť spravované predmety ochrany aj napriek absencii licenčnej zmluvy bez toho, aby sa dostal do postavenia neoprávneného používateľa. Zákon ponúka niekoľko alternatív pre používateľa, akým spôsobom ukladať peňažné prostriedky za použitie predmetov ochrany počas trvania súdneho konania. Bolo teda povinnosťou žalovaného v tomto konaní preukázať, že splnil povinnosti voči všetkým nositeľom práv, resp. voči žalobcovi ako príslušnej organizácii kolektívnej správy, spravujúcej dané predmety ochrany aj voči zastupovaným, aj voči nezastupovaným nositeľom práv. Žalovaný však splnenie týchto povinností v konaní nepreukázal. Neuzatvoril so žalobcom príslušnú zmluvu, nepodal na súde žalobu v zmysle § 165 ods. 8, ani nezabezpečil, aby sa do postavenia neoprávneného používateľa nedostal, čo mohol dosiahnuť využitím niektorého zo spôsobov zloženia peňažných prostriedkov za použitie predmetov ochrany v zmysle § 165 ods. 9 Autorského zákona (napr. zložiť bankovú záruku alebo zložiť peňažné prostriedky do notárskej úschovy alebo úschovy súdu).

10. Pokiaľ ide o vecnú pasívnu legitímáciu žalovaného, podľa názoru súdu v konaní nebolo sporné, že žalovaný prevádzkoval ubytovacie zariadenie v období od 1.1.2018 do 22.4.2018, hotel, zaradený do kategórie so štyrmi hviezdikami. Žalovaný v roku 2018 zrealizoval v ním prevádzkovanom ubytovacom zariadení verejný prenos prostredníctvom 140 ks zvukovoobrazových zariadení umiestnených v izbách a prostredníctvom zvukovoobrazových zariadení v iných priestoroch v počte 3 ks. Žalovaný už v roku 2015 verejne deklaroval, že poskytuje hosťom ubytovanie v 140 ubytovacích jednotkách s tým, že všetky sú vybavené televízorom. Deklarovanie zvukovoobrazových zariadení v ubytovacích jednotkách žalovaného znamená, že na izbách sú umiestnené funkčné zariadenia, vybavené signálom tak, aby tieto mohli ubytovaní hostia používať na účely, na ktoré sú určené a teda, že žalovaný ponúka ubytovaným hosťom funkčné zariadenia, čím potvrdil verejný prenos.

11. Pri takýchto spôsoboch použitia diel ide predovšetkým o použitie diel prostredníctvom zvukovoobrazových alebo zvukových zariadení, ktoré sú umiestnené v izbách alebo iných priestoroch ubytovacích zariadení alebo v iných prevádzkach ako reštaurácie, kaviarne, bary a podobne. Poskytovanie signálu prostredníctvom týchto technických zariadení pre klientov takýchto prevádzok a zariadení sa považuje za verejný prenos diel. Žalovaný prostredníctvom zariadení v izbách - televíznych prijímačov zabezpečuje klientom TV, čím im umožnil sledovanie televíznych programov. Táto skutočnosť bola žalobcom preukázaná predložením ponuky predmetného hotela uvedenej na webovej stránke hotela, v ktorom žalovaný vykonáva prevádzku. Pokiaľ žalovaný ako prevádzkovateľ hotela uskutočňuje (umožňuje) verejný prenos diel v podobe televízneho alebo rozhlasového vysielania, má povinnosť zmluvne vysporiadať autorsko-právne vzťahy, jeho povinnosť tak vzniká už samotným umiestnením rádioprijímača alebo televízneho prijímača v priestoroch svojej prevádzky. Podstatou udelenej licencie je právo a nie povinnosť používať predmety ochrany. Žalovaný nemá udelený súhlas na používanie diel, napriek tomu má v izbách prevádzkovaného ubytovacieho zariadenia televízne prijímače s káblovou TV. Svojím hosťom umožňuje prístup k predmetu ochrany, ktorých ochranu zabezpečuje žalobca. Žalovaný vybavil izby hostí s možnosťou sledovania televíznych programov ubytovanými hosťami a poskytovanie signálu hotelovým zariadením prostredníctvom televíznych prijímačov klientom ubytovaných v zariadení tak predstavuje nezávisle od používanej techniky prenosu signálu verejný prenos v zmysle článku 3 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22.5.2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv informačnej spoločnosti (rozsudok Súdného dvora EÚ, sp. zn. C-306/05 zo dňa 7.1.2006, zhodne tiež sp. zn. C-162/10 zo dňa 12.3.2012). V spore preto nebolo potrebné preukazovať funkčnosť televíznych prijímačov. Takéto námietky popierajú samotný zmysel a účel právnej úpravy ochrany majetkových práv prostredníctvom organizácie kolektívnej správy. Preto uzavrel, že žalovaný v rozhodnom období ako používateľ zasiahol prostredníctvom tzv. ďalšieho verejného prenosu (retransmisie) bez uzatvorenia hromadnej licenčnej zmluvy so žalobcom do majetkových práv ich nositeľov, ktoré spravuje žalobca. Použitie diel z uvádzaných odborov predstavuje neoprávnený zásah do práv ich nositeľov. Tento zásah na strane žalovaného zakladá majetkový prospech a na strane nositeľov práv, ktorých práva sú kolektívne spravované žalobcom, právo na jeho vydanie, t.j. na vydanie bezdôvodného obohatenia. Žalobca je v súlade s § 169 ods. 4 Autorského zákona

nielen oprávnený, ale aj povinný domáhať sa vo vlastnom mene v prospech nositeľov práv nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia.

12. Pokiaľ ide o výšku uplatneného nároku, žalobca tento uplatnil v súlade so Sadzobníkom odmien, platným v rozhodnom čase. Sadzobník organizácií kolektívnej správy Autorský zákon pokladá za základný dokument pre určenie licenčných odmien. Výška bezdôvodného obohatenia by mala predstavovať tzv. obvyklú odmenu a za takúto súd považoval odmenu určenú podľa Sadzobníka žalobcu, ktorý bol vytvorený v súlade s Autorským zákonom. Sadzobníka sa opiera o kritériá, nastavené v Autorskom zákone a smeruje k napraveniu a vyváženiu ujmy, ktorá použitím diel bez ich súhlasu autorom, resp. nositeľom práv vznikla. S poukazom na § 169 ods. 10 Autorského zákona, judikatúru Najvyššieho súdu Českej republiky, použiteľnú aj v slovenskom právnom prostredí uviedol, že v sadzobníku organizácie kolektívnej správy sa v zásade prisudzuje hodnota meradla výšky obvyklej autorskej odmeny (viď rozsudky NS ČR sp.zn. 30Cdo/1759/2011, 30Cdo/2715/2015). Pre rozlíšenie pojmu obvyklá odmena a primeraná odmena zdôraznil, že predmetom sporu v prejednávanej veci bolo zaplatenie bezdôvodného obohatenia a nie určovanie či vyhodnocovanie primeranosti výšky odmeny, určenej podľa Sadzobníka. Súd nemal povinnosť ani prejudiciálne rozhodovať o jej výške. Touto otázkou by sa zaoberal v situácii, pokiaľ by žalovaný inicioval súdne konanie a podal na súde žalobu v zmysle § 165 ods. 8 Autorského zákona. Pokiaľ ide o mieru využitia alebo vyťaženia, resp. obsadenosti izieb pri určení odmeny, táto nebola zohľadňovaná ako kritérium a preto túto nezohľadnil ako kritérium, keďže nerešpektovanie takejto odmeny s inými používateľmi ako obvyklej odmeny by znamenalo poskytnutie neoprávnenej výhody pre porušovateľov autorských práv oproti takým používateľom, ktorí si svoje povinnosti vyplývajúce z Autorského zákona plnia. V tej súvislosti poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR II. ÚS 101/2011.

13. Zhrnúc vyššie uvedené, súd pri stanovení výšky bezdôvodného obohatenia vychádzal zo Sadzobníka odmien žalobcu účinného od 1.1.2018. Pri sadzbe 29,50 eur za hotel so štyrmi hviezdčkami a počte izieb so zvukovoobrazovým zariadením v rozsahu 140 licenčná odmena za jeden rok predstavuje sumu 4.130,00 eur (140 x 29,50 eur), pri zvukovoobrazových zariadeniach v iných priestoroch v počte 3 ks x 204,00 eur, zvyčajná licenčná odmena spolu za 1 rok potom činí 4.334,00 eur. Bezdôvodné obohatenie za obdobie od 1.1.2018 do 22.4.2018 potom predstavuje 1.329,89 eur. Súd preto nárok žalobcu pokladal za dôvodný a žalobe vyhovel v celom rozsahu.

14. Spolu s istinou zaviazal žalovaného v súlade s § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nar. vlády č. 87/1995 Zb. uhradiť aj zákonné úroky z omeškania tak, ako si tieto uplatnil žalobca od 11.12.2019. Pre určenie momentu splatnosti dlhu vychádzal z ust. § 169 ods. 10 Autorského zákona, ktorý stanovuje, v akých lehotách je používateľ (žalovaný) povinný platiť odmenu v situácii, že nedôjde k uzavretiu licenčnej zmluvy s organizáciou kolektívnej správy. Pokiaľ neexistuje predchádzajúca zmluva, je používateľ povinný plniť najmenej raz za tri kalendárne mesiace.

15. O trovách konania rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 C.s.p. a úspešnému žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania voči neúspešnému žalovanému.

16. Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d) f) a h) C.s.p. a odvolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V odôvodnení odvolania uviedol, že je presvedčený, že nároku, ktorý je predmetom sporu sa mohli výlučne domáhať len všetky organizácie kolektívnej správy (SOZA, LITA, SLOVGRAM, SAPA a OZI) spoločne, ako zo zákona nútené a súčasne nerozlučné spoločenstvo. Podľa Autorského zákona sú totiž povinné všetky organizácie kolektívnej správy vykonávať správu práv v odbore verejného prenosu výlučne spoločne, v rámci obligatórnej spoločnej úpravy (§ 175 ods. 1 písm. a) Autorského zákona). Na strane žalobcu tak absentovali ďalšie 4 subjekty patriace do procesného spoločenstva, bez účasti ktorých žalobca nemohol byť úspešný. Súd sa nezaoberal tým, či k bezdôvodnému obohateniu skutočne prišlo a v akom rozsahu. Nesprávne posúdil predpoklady vzniku nároku na náhradu škody, pričom bolo nevyhnutné, aby žalobca tvrdil a preukázal skutočnú obsadenosť ubytovacieho zariadenia žalovaného. Súd pri rozhodovaní o návrhu žalovaného na prerušenie konania nezobral do úvahy, že na protimonopolnom úrade prebieha konanie voči žalobcovi, kde úrad vydal rozhodnutie dňa 23.2.2022, ktorým vyslovil, že žalobca aj v roku 2018 zneužil dominantné postavenie vo forme uplatňovania neprimeraných odmien, keď pri uzatváraní licenčných zmlúv a ani v Sadzobníku nezohľadňoval skutočnú obsadenosť ubytovacieho zariadenia. Súd opomenul aplikovať § 3 ods. 1

Občianskeho zákonníka v súvislosti so zneužitím dominantného postavenia na strane žalobcu, ktoré je na trhu zakázané. Súd sa nevyporiadal s argumentáciou žalovaného uvedenou v podaní zo dňa 24.3.2022, ktorý upozornil na závery vyplývajúce z rozhodnutia PMÚ a uviedol, že ním uplatnená argumentácia o potrebe zohľadňovania obsadenosti je kľúčová. Z tohto rozhodnutia vyplýva, že k verejnému prenosu dochádza výlučne na izbách, na ktorých sú hosti ubytovaní (I.ÚS 110/07). Napriek tomu, že žalobca relevantným spôsobom netvrdil a ani nepreukázal existenciu verejného prenosu za žalované obdobie v rozsahu, ktorý by zodpovedal bezdôvodnému obohateniu, práve v takej výške, na zaplatenie akej súd žalovaného svojím rozsudkom zaviazal, nemožno považovať rozhodnutie za správne. Žalobca tak neunesol dôkazné bremeno o preukázaní svojho nároku. Závery o opodstatnenosti zohľadňovať obsadenosť/vyťaženosť pri určovaní licenčných sadziieb za použitie audiovizuálnych diel verejným prenosom v izbách ubytovacích zariadení potvrdil ESD vo veci C-325/14 a tiež nepriamo aj český súťažný orgán UOHS vo svojich rozhodnutiach voči českým kolektívnym správcom. Podľa týchto rozhodnutí nevyhnutnými a navyše kumulatívnymi prvkami verejného prenosu je umiestnenie funkčného TV prijímača na izbu hotelového zariadenia, napojenie TV prijímača na televízny signál umožňujúci vnímať vysielanie a existencia novej verejnosti - ubytovaní hostia na izbe. Stanovenie „obvyklej“ odmeny je výkonom práva, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi.

17. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol potvrdiť rozsudok ako vecne správny. Uplatnil náhradu trov odvolacieho konania. Stotožnil sa so skutkovou a právnou argumentáciou súdu a to aj ohľadom namietaného nedostatku aktívnej vecnej legitímácie. Nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia je nárokom každého nositeľa práv, do ktorého práv sa neoprávnene zasiahlo. Daných nárokov sa môže domáhať dokonca aj každý jednotlivý nositeľ práv voči žalovaným samostatne alebo v zmysle § 63 ods. 2 písm. d) Autorského zákona môže tento nárok vo svojom mene uplatniť aj organizácia kolektívnej správy, ktorou je žalobca. Vychádzajúc z § 165 ods. 1 písm. d) Autorského zákona používateľia majú možnosť vysporiadať si svoje povinnosti vyplývajúce z uskutočňovania verejného prenosu buď uzatvorením hromadných a rozšírených hromadných licenčných zmlúv s jednotlivými organizáciami kolektívnej správy alebo uzatvorením zmluvy s ktoroukoľvek organizáciou kolektívnej správy. Žalobca nepopiera, že v konaní pred protimonopolným úradom SR bolo vydané rozhodnutie, ktoré nie je právoplatné. Predmetom tohto konania je však vydanie bezdôvodného obohatenia, na ktoré vznikol žalobcovi nárok v dôsledku vedomého a úmyselného protiprávneho konania žalovaného, ktorý neoprávnene používal predmety ochrany v správe žalobcu. Preto v zmysle § 58 ods. 1 písm. i), § 63 ods. 2 písm. d) Autorského zákona v spojitosti s normami Občianskeho zákonníka vznikol žalobcovi nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Žalobca dostatočne svoj nárok zdokladoval a preukázal. Akýkoľvek prípadný výsledok správneho konania pred PMÚ nemá a nemôže mať žiadnu relevanciu pre toto súdne konanie, ktorého predmetom je vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorého výška sa odvíja od zvyčajnej licenčnej odmeny. V tej súvislosti poukázal na uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 21.01.2022 sp. zn. 5Co/12/2021, ktorým súd návrh žalovaného na prerušenie konania zamietol. Rovnako rozhodli aj iné krajské sudy. Pokiaľ žalovaný poukazuje na aplikáciu § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, jeho použitie je neprípustným rozširovaním tohto inštitútu ako výnimočného prostriedku korektívu tvrdosti práva. Odvolávanie sa na toto ustanovenie môže byť vo svojej podstate zneužitím práva a samo osebe rozporné s dobrými mravmi. Žalovaný vedome nevyužil možnosť legálneho používania predmetov ochrany, vedome sa úmyselne bezdôvodne obohatil na úkor žalobcu, preto toto konanie nemôže požívať právnu ochranu z hľadiska aplikácie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Sám totiž dlhodobo porušuje dobré mravy vedome a úmyselne a tým poškodzuje práva žalobcu a ním zastupovaných nositeľov práv. Autorský zákon rozlišuje nároky na odmenu autorov a odmenu nositeľov práv súvisiacich s autorskými právami; rozlišuje medzi licenčnou zmluvou a tzv. primeranou odmenou. Zatiaľ čo autori predom udeľujú súhlas na použitie ich diel (licenciu) licenčnou zmluvou za licenčnú odmenu, tak nositelia práv súvisiacich s autorskými právami udeľujú súhlas na použitie ich výkonov a vzniká im nárok na tzv. primeranú odmenu, teda na odmenu za skutočné použitie predmetov ochrany bez toho, aby udeľovali licenciu. Pri určení licenčnej odmeny sa tak nezohľadňuje obsadenosť ubytovacieho zariadenia. Žalobca sa domáha vydania bezdôvodného obohatenia vo výške zvyčajnej licenčnej odmeny, za aký v danom čase za dané použitie predmetov ochrany získavali licenciu iní používatelia, žalobca preto svoj nárok riadne podľa Autorského zákona preukázal čo do dôvodu aj výšky. Poukázal na iné rozhodnutia krajských súdov, ktoré podobnému nároku vyhovel.

18. Žalovaný v replike k vyjadreniu žalobcu zotrval na svojej odvolacej argumentácii. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu je dôvodom pre zamietnutie žaloby. Poukázal na rozhodnutie

Ústavného súdu SR I.ÚS 246/2019 a tiež na niektoré rozhodnutia okresných súdov, kde v minulosti boli žaloby zamietnuté z dôvodu nepreukázania reálnej obsadenosti ubytovacích zariadení.

19. Žalobca v duplike voči vyjadreniu žalovaného zotrval na svojej doterajšej argumentácii.

20. Žalovaný doručil súdu podanie zo dňa 4.12.2023, súčasťou ktorého je rozhodnutie Rady protimonopolného úradu SR sp.zn. 2023/DOZ/POK/R/30 zo dňa 19.10.2003, právoplatné dňa 27.10.2023.

21. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 C.s.p.), prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 C.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

22. Rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, a preto ho odvolací súd podľa § 378 ods. 1 C.s.p. potvrdil.

23. Rozsudok bol vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 6.12.2023 o 09.40 hod. v pojednávacej miestnosti Krajského súdu v Košiciach č. dv. 202, II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 30.11.2023 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach podľa § 219 ods. 1, 2 C.s.p.

24. Žalovaný v odvolaní namieta odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/ a h/ C.s.p., teda že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

25. Odvolací súd po preskúmaní odvolania dospel k záveru, že namietané odvolacie dôvody nie sú naplnené.

26. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy vyhodnotil v zmysle ust. § 191 C.s.p., z týchto dôkazov dospel k správny skutkovým zisteniam, na ktorých založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, pričom nebola zistená ani žiadna vada konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Súd prvej inštancie sa nedopustil ani nesprávneho procesného postupu, ktorým by znemožnil strane uskutočňovať jej patriace procesné práva.

27. Správne, podrobné a zákonu zodpovedajúce sú dôvody rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 C.s.p.).

28. Súd prvej inštancie sa náležite a správne vypořiadal so všetkými argumentmi uvedenými stranami sporu v priebehu konania. Ani v odvolacom konaní nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by mali za následok nesprávnosť napadnutého rozhodnutia. Odvolacie námietky žalovaného tak nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku.

29. K odvolacím námietkam žalovaného odvolací súd dopĺňa nasledovné:

30. Súd prvej inštancie sa správne vypořiadal s námietkou nedostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu s poukazom na konkrétne ustanovenia Autorského zákona tak, ako vyplýva z bodu 20. a nasl. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Zo znenia ust. § 79 ods. 1, 2 a § 164 Autorského zákona vyplýva, že organizácia kolektívnej správy vykonáva kolektívnu správu majetkových práv nositeľov práv, ktorých zastupuje jednak na zmluvnom základe v písomne dohodnutom rozsahu predmetov ochrany, pričom nositeľ práv je oprávnený vylúčiť takúto kolektívnu správu majetkových práv k všetkým alebo len niektorým predmetom ochrany. Pokiaľ tak však neurobí, má sa za to, že k vylúčeniu kolektívnej správy práv nedošlo a nositeľ práv je zastupovaný organizáciou kolektívnej správy. Táto je v rámci výkonu kolektívnej správy oprávnená pri zistenom porušení majetkových práv nositeľa práv domáhať

sa nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Totožný režim ochrany práv sa vzťahuje na nositeľov práv, ktorých organizácia kolektívnej správy nezastupuje na zmluvnom základe, pokiaľ sa jedná o spôsob použitia predmetov ochrany, na ktoré sa udeľuje licencia rozšírenou hromadnou licenčnou zmluvou.

31. V danej veci žalobca preukázal aktívnu vecnú legitimáciu oprávnením Ministerstva kultúry SR na výkon kolektívnej správy zo dňa 11.5.2010 a zo dňa 18.8.2016. Žalobca na základe uvedeného vykonáva kolektívnu správu majetkových práv autorov a iných nositeľov práv k literárnym, dramatickým, hudobno-dramatickým, choreografickým, audiovizuálnym, fotografickým dielam, dielam výtvarného umenia, architektonickým dielam a dielam úžitkového umenia.

32. Žalobca v konaní predložil dostatok dôkazového materiálu (zoznam nositeľov práv SR a zoznam zahraničných organizácií), z ktorých je zrejmé, že v roku 2018 zastupoval na základe zmlúv 2714 slovenských nositeľov práv a tiež predložil 22 zmlúv o zastupovaní slovenských nositeľov práv a jednu z recipročných zmlúv, uzavretých so zahraničnými organizáciami.

33. Nakoľko žalovaný v konaní nepreukázal, že niektorý nositeľ práv by výslovne vylúčil kolektívnu správu svojich práv, pričom dôkazné bremeno v tomto smere zaťažovalo žalovaného, odvoláciu námietku žalovaného týkajúcu sa tvrdeného nedostatku aktívnej vecnej legitimácie na strane žalobcu odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú.

34. Odvolací súd je toho názoru, že z dikcie zákona nemožno vyvodiť, že by na strane žalobcu mali byť spoločne uvedené všetky organizácie kolektívnej správy tak, ako uvádza žalovaný z dôvodu, že by tvorili tzv. nerozlučné spoločenstvo. Zo zákona totiž nevyplýva povinná účasť všetkých subjektov právneho vzťahu v takomto spore, teda také hmotnoprávne postavenie autorov, či organizácií kolektívnych správ, zastupujúcich autorov, ktoré by zakladalo nemožnosť samostatného uplatňovania nároku titulom bezdôvodného obohatenia tak, ako je tomu v danom prípade. Pokiaľ ide o iných nositeľov práv, ako je žalobca, tým patria práva k druhovo odlišným predmetom ochrany, ako sú predmetom tohto konania.

35. Pokiaľ ide o odvoláciu námietku žalovaného, že súd nesprávnym spôsobom postupoval pri určení výšky bezdôvodného obohatenia, pokiaľ nezohľadnil osobitné kritériá pri určovaní a vychádzal len zo sadzobníkov autorských odmien, vydaných žalobcom, s touto námietkou sa dôsledne vypořiadal súd prvej inštancie pri rozhodovaní vo veci.

36. Odvolací súd je toho názoru, že žalobca v súlade s ust. § 149, § 151 ods. 1, 2 C.s.p. preukázal, že iní užívatelia uzatvárali v rozhodnom období na dané použitie daných predmetov ochrany licenčné zmluvy, v ktorých bola licenčná odmena dohodnutá podľa sadzobníka autorských odmien žalobcu a že obsadenosť ubytovacieho zariadenia nie je kritériom pre výšku dohodnutej licenčnej odmeny. Žalobca sa v konaní domáhal vydania bezdôvodného obohatenia rovnajúceho sa výške zvyčajnej licenčnej odmeny, za akú v danom čase za použitie predmetov ochrany získavali licenciu iní používatelia. Preto žalobca nárok riadne podľa autorského zákona preukázal čo do dôvodu aj výšky.

37. Pokiaľ žalovaný namietal, že v konaní nebolo riadne preukázané vykonanie verejného prenosu z hľadiska počtosti neurčitej verejnosti vo vzťahu k obsadenosti žalovaného s ohľadom na európsku judikatúru, z odôvodnenia rozsudku je zrejmé, že súd prvej inštancie vychádzal z verejne dostupných údajov a tiež z tvrdení žalobcu, ktoré žalovaný nerozporoval o tom, že v ubytovacom zariadení žalovaného – GRAND HOTEL BELLEVUE bolo v rozhodnom období (od 1.1.2018 do 22.4.2018) umiestnených 140 ks zvukovo-obrazových zariadení v izbách a 3 ks zvukovo-obrazových zariadení v iných priestoroch hotela. Pokiaľ žalovaný argumentuje judikatúrou súdov Európskeho spoločenstva, je potrebné poukázať na skutočnosť, že Súdny dvor EÚ v rozsudku C-162/10 v rámci prejudiciálnej otázky konštatoval, že prevádzkovateľ hotelového zariadenia, ktorý poskytuje v izbách svojich hostí televízne alebo rozhlasové prijímače, do ktorých prenáša signál je používateľom, ktorý uskutočňuje verejný prenos. Rovnako v rozsudku vo veci C-306/2005 Súdny dvor EÚ ako odpoveď na prejudiciálne otázky uviedol, že: „hoci samotné zabezpečenie fyzických zariadení nepredstavuje ako také verejný prenos v zmysle Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22.5.2001 o zosúladiení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti, poskytovanie signálu hotelovým zariadením prostredníctvom televíznych prijímačov klientom, ktorí sú ubytovaní v izbách tohto zariadenia, predstavuje nezávisle od používanej techniky prenosu signálu verejný prenos v zmysle čl. 3 ods. 1 tejto Smernice. Možno tak konštatovať, že samotné umiestnenie zvukovo-obrazových zariadení

(televíznych prijímačov) v izbách hotelového zariadenia ako také síce nepredstavuje verejný prenos, avšak poskytovanie signálu hotelovým zariadením prostredníctvom televíznych prijímačov klientov v zariadení predstavuje nezávisle od používania techniky prenosu signálu verejný prenos v zmysle čl. 3 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/2009-ES z 22.5.2011 o zosúladiení niektorých aspektov a autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti.“ Nakoľko žalovaný mal v hotelovom zariadení preukázateľne umiestnené televízne prijímače vybavené príjmom, ktorý umožňuje príjem obrazovo-zvukových diel autorov, dochádzalo k ďalšiemu verejnému prenosu, keď v zmysle judikatúry je umiestnenie zvukovo-obrazových zariadení v izbách ubytovacieho zariadenia so signálom považované za ďalší verejný prenos.

38. Nakoľko žalovaný bol v rozhodnom období používateľom audiovizuálnych diel, bol povinný plniť svoje povinnosti vyplývajúce z použitia predmetu ochrany prostredníctvom organizácie kolektívnej správy, ktorej bolo udelené oprávnenie na výkon kolektívnej správy vo vymedzenom odbore použitia predmetu ochrany, t.j. žalobcu. Použitie diel z uvádzaných odborov bez súhlasu nositeľov autorských práv k nim (a bez uhradenia licenčnej odmeny) predstavuje neoprávnený zásah do práv ich nositeľov (autorov). Tento zásah na strane žalovaného zakladá majetkový prospech a na strane autorov, ktorých práva sú kolektívne spravované žalobcom, právo na jeho vydanie, t.j. na vydanie bezdôvodného obohatenia.

39. Autorský zákon spôsob určenia nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia nerieši, odkazuje na Občiansky zákonník. Výška primeranej odmeny v súdnej veci sa odvíja od Sadzobníka odmien žalobcu; preto správne postupoval súd prvej inštancie, pokiaľ práve takýmto spôsobom výšku obvyklej odmeny určil.

40. Správne konanie vedené na Protimonopolnom úrade SR nemôže mať vplyv na určenie výšky vzniknutého bezdôvodného obohatenia, ktorá sa odvíja od Sadzobníka odmien žalobcu. S poukazom na uznesenie Ústavného súdu SR sp.zn. II.ÚS 101/2011 sa obvyklosť licenčnej odmeny posudzuje podľa toho, za akú odmenu v čase neoprávneného zásahu do práv autorov orgán kolektívnej správy obvykle poskytoval licenciou iným užívateľom, teda za akú uzatváral hromadné licenčné zmluvy. Túto odmenu nemožno stanoviť iným spôsobom a to ani s poukazom na § 3 Občianskeho zákonníka, ako uvádza žalovaný v odvolaní.

41. Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok vrátane výroku o trovách konania podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny.

42. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a úspešnému žalobcovi priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalovanému.

43. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).